

УДК 346.2

Тарас ГАРАСИМІВ

Національний університет “Львівська політехніка”
професор кафедри міжнародного та кримінального права
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти,
доктор юридичних наук, професор
taras.z.harasyimiv@lpnu.ua
ORCID: 0000-0002-4627-4774

Марія АНЦИФЕРОВА

Національний університет “Львівська політехніка”
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти
mariia.antsyferova.mpvprz.2024@lpnu.ua
ORCID: 0009-0003-2265-9877

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРИПИНЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ-ПІДПРИЄМЦЯМИ В УКРАЇНІ

<http://doi.org/10.23939/law2024.44.035>

© Гарасимів Т., Анциферова М., 2024

Анотація. Стаття включає визначення та систематизацію основних причин та наслідків, що спонукають підприємців до припинення своєї діяльності, аналіз законодавчої бази, яка регулює цей процес, а також розробку рекомендацій щодо покращення правових умов для мінімізації негативних наслідків припинення діяльності для суб'єктів господарювання та економіки країни загалом.

Зокрема, досліджується проблематика припинення підприємницької діяльності фізичних осіб-підприємців в Україні, підкреслюючи її актуальність через економічні, законодавчі, соціальні та податкові аспекти. В статті розглядаються основні економічні зміни, такі як глобалізація та технологічний розвиток, які змушують підприємців адаптуватися або припинити діяльність, впливаючи на економіку та правову сферу. Аналіз законодавства виявляє нововведення у регулюванні цього процесу та їхню ефективність.

Акцентується увага на розумінні та юридичних аспектах припинення господарської діяльності фізичної особи-підприємця, зокрема виокремлюються добровільне та примусове припинення. Встановлено, що більшість авторів описують цей процес як складну юридичну процедуру з різними правовими наслідками та обговорюють проблеми недосконалість законодавства в контексті сучасних тенденцій до уніфікації правових норм.

Окрім того, стаття охоплює питання класифікації підстав для припинення діяльності фізичної особи-підприємця залежно від волевиявлення власників та законності процесу, з наголосом на соціальні та правові реалії, які формують ділову практику в Україні.

Висновується, що припинення підприємницької діяльності фізичною особою-підприємцем є правовим процесом, що регламентується численними нормативними документами, зокрема Цивільним кодексом України та іншими законодавчими актами. Припинення діяльності може бути ініційоване самим підприємцем або здійснене через примусові обставини, як-от банкрутство. Даний аналіз важливий для розуміння процесів, що регулюють припинення діяльності ФОП, і може слугувати практичним матеріалом для юристів, підприємців, а також студентів-правників.

Ключові слова: Цивільний кодекс України; Господарський кодекс України; суб'єкти господарської діяльності; припинення діяльності суб'єкту господарювання; фізичні особи-підприємці; ліквідація; припинення.

Постановка проблеми. З огляду на постійні зміни у економічному середовищі, зокрема через глобалізацію та технологічний розвиток, підприємці часто стикаються з необхідністю реорганізації або припинення своєї діяльності. Розуміння процесуальних аспектів припинення бізнесу є критичним для оптимізації цього процесу і мінімізації його негативного впливу на економіку. Новації в законодавстві, які регулюють припинення підприємницької діяльності, вимагають постійного аналізу і оцінки. Вивчення цих змін та їх ефективність у контексті сучасних економічних умов може допомогти у вдосконаленні правових механізмів, спрямованих на підтримку підприємницького середовища. Також припинення підприємницької діяльності може мати значні соціальні наслідки, включаючи втрату робочих місць і зниження економічної активності у регіоні. Дослідження цих аспектів може сприяти розробці стратегій соціального захисту та підтримки постраждалих робітників.

Аналіз дослідження проблеми. Питання правового регулювання припинення діяльності суб'єктів, в тому фізичних осіб-підприємців було аналізовано в наукових роботах таких вчених, як О. Вінник, В. Гайворонський, В. Джуль, Л. Дорошенко, В. Жушман, О. Зельдіна, О. Кібенко, П. Повар, І. Пушко, Б. Полякова, О. Старцева, О. Титова, В. Щербина та інших. Втім, їх дослідження не подають ґрунтовного визначення та систематизацію основних причин та наслідків, що спонукають підприємців до припинення своєї діяльності.

Метою статті полягає у всебічному аналізі правових аспектів процесу припинення підприємницької діяльності фізичними особами-підприємцями в Україні.

Виклад основного матеріалу. Національним законодавством не визначено чіткої дефініції припинення суб'єкта господарської діяльності, її можна сформулювати на загальних принципах процедури припинення, викладених у Законі України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань" [1], а також у положеннях Цивільного кодексу України [2]. Найбільш поширеними є два підходи до визначення припинення суб'єктів господарської діяльності: по-перше, як юридичного стану, коли вони втрачають підприємницьку правосуб'єктність та можливість вести господарську діяльність, що фіксується відповідним записом у Реєстрі суб'єктів підприємницької діяльності [3, с. 73]. Другий підхід визначає, що припинення господарювання – є доволі складним правовим процесом, який включає юридичні підстави і процедурно-правові дії, спрямовані на завершення його діяльності як суб'єкта права [4, с. 134]. Згідно з Цивільним кодексом України, юридична особа може бути припинена шляхом

передачі всієї її власності, прав та обов'язків правонаступникам (наприклад, через злиття, приєднання, поділ чи перетворення) або через ліквідацію [2].

У 2014 році з Господарського кодексу України були виключені положення, що стосуються припинення суб'єктів господарської діяльності. Цивільний кодекс України обмежується лише нормами про припинення юридичних осіб, не згадуючи про основи припинення діяльності фізичних осіб-підприємців, які визначені у Законі України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань" [1] та Кодексі з питань банкрутства [5]. Така розгалуженість у законодавстві значно ускладнює самий процес припинення суб'єктів господарювання та вказує недосконалість законодавця у контексті сучасних тенденцій уніфікації національних правових норм.

Виходячи з норм законодавства та соціальних відносин, можна визначити наступну класифікацію підстав стосовно припинення діяльності суб'єкту господарювання за окремими критеріями, а саме: а) *за волевиявленням власника господарювання* – добровільні, примусові та вимушені; б) *за законністю* підстав припинення: законні припинення та незаконні припинення, що здійснені з перевищенням компетенції державним органом, здійснені невідповідним органом, з порушенням встановленого законодавством порядку; в) *за органами*, що ухвалюють рішення про припинення: припинення власником або уповноваженим на створення таких суб'єктів органом, припинення учасниками/засновниками, припинення владними чи судовими органами; г) *за цілями* припинення: внутрішньо-цільовими – на користь суб'єкта господарювання та зовнішньо-цільовими – на користь третіх осіб, які припиняють порушення законодавства, спрямовані на захист порушених або потенційно порушених прав третіх осіб; д) за наявним вольовим аспектом: припинення, здійснені на основі волевиявлення власника чи іншого органу; припинення, внаслідок конкретних юридичних фактів [6, с. 70].

Згідно з Цивільним кодексом України, юридична особа вважається припиненою після проведення реорганізаційних заходів, таких як злиття, приєднання, поділ чи перетворення, або після ліквідації. Офіційне припинення юридичної особи настає з моменту реєстрації внесення відомостей про це до Єдиного державного реєстру [1].

Відповідно до чинного законодавства України, термін "ліквідація" не використовується у контексті фізичних осіб-підприємців (далі – ФОП). У звичайному вжитку цей термін застосовують за аналогією до ліквідації юридичних осіб, де він вказує на один із способів припинення діяльності. Для ФОП правильним є використання терміну "припинення".

Припинення діяльності ФОП – це юридичний процес, за результатом якого фізична особа припиняє здійснювати підприємницьку діяльність на законних підставах. Таким чином, хоча у побутовому вжитку "ліквідація ФОП" та "припинення ФОП" можуть вживатись як синоніми, їхня відмінність заснована на використанні в законодавстві.

Виходячи з раніше згаданої класифікації, можна виділити різні причини припинення діяльності фізичної особи-підприємця. Ці причини можна умовно розділити на дві категорії: добровільні та примусові.

Добровільне припинення може відбуватися з кількох причин: 1) ФОП може вирішити припинити діяльність через потребу довготривалої або постійної відсутності в країні; 2) відсутність комерційної вигоди або перспектив для розвитку може спонукати ФОП до закриття свого бізнесу; 3) необхідність переходу до іншої форми ведення бізнесу, яка краще відповідає потребам розвитку та розширення, наприклад, перетворення ФОП у товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) або приватне підприємство (ПП).

Примусове припинення ФОП включає ситуації, коли припинення відбувається не за бажанням особи: 1) банкрутство, оголошене на підставі судового рішення; 2) визнання фізичної особи безвісно відсутньою або померлою за рішенням суду; 3) смерть фізичної особи; 4) обмеження цивільної дієздатності чи визнання фізичної особи недієздатною на підставі рішення суду.

Така диференціація дозволяє зрозуміти та організувати процес припинення діяльності ФОП в залежності від конкретної ситуації. Розглянемо детальніше порядок добровільного припинення діяльності ФОП.

Перший крок у процесі припинення підприємницької діяльності полягає у поданні суб'єктом господарювання заяви до державного реєстратора. На основі цієї заяви реєстратор приймає рішення про закриття приватного підприємця. Заяву можна подати двома методами:

- у паперовій формі: заявник може подати заяву особисто або відправити її поштою, втім слід пам'ятати, що при поштовому відправленні необхідно нотаріально засвідчити підпис заявника;
- у електронній формі: заяву можна відправити через електронний портал, за умов наявності у ФОП електронного цифрового підпису (ЕЦП).

Заява, що надходить від суб'єкта підприємницької діяльності, розглядається державним реєстратором протягом однієї доби. Після розгляду, якщо не виникає підстав для відмови, реєстратор здійснює відповідний запис у Єдиний державний реєстр (ЄДР), що призводить до втрати фізичною особою статусу суб'єкта господарювання [7].

Наступним кроком щодо анулювання підприємницького статусу ФОП є здійснення процедури зняття з обліку в таких установах, як Державна фіскальна служба, Пенсійний фонд та Держкомстат. Основою для зняття з обліку є дані з Єдиного державного реєстру, які технічний адміністратор передає відповідним службам у день їх внесення. Датою, коли ФОП вважається знятим з обліку, є день отримання інформації про державну реєстрацію його припинення діяльності. З моменту отримання цих відомостей Держкомстат припиняє будь-яке взаємодіяння з підприємцем. Щодо Пенсійного фонду, то остаточне зняття з обліку відбувається після того, як територіальні органи ПФ проведуть всі необхідні за законом перевірки та виконають фінальний розрахунок зі страхувальником [8].

Однак офіційне закриття статусу ФОП не призводить до автоматичного припинення зобов'язань, що виникли під час його господарської діяльності перед податковими органами. Так, він досі вважається зареєстрованим у них як платник податків, який отримував доходи від своєї діяльності. Це означає, що, незважаючи на втрату статусу господарюючого суб'єкта, особа мусить не лише вчасно надати до податкової відомості всю необхідну звітність, згідно з чинним законодавством, але й сплатити всі відповідні податки та збори. Це стосується не тільки зобов'язань за звітний період, а й тих, які виникли раніше і не були погашені вчасно.

Залежно від обраної системи оподаткування, ФОП міг бути платником єдиного податку за спрощеною системою або платником ПДФО та військового збору за загальною системою. У випадку, коли фізична особа до моменту припинення своєї діяльності використовувала загальну систему оподаткування, вона зобов'язана подати податкову декларацію за останній базовий звітний період упродовж тридцяти днів після державної реєстрації щодо припинення підприємницької діяльності. Така декларація повинна включати доходи, отримані від господарської діяльності. Останнім базовим звітним періодом для таких підприємців є час від наступного дня після завершення попереднього базового податкового періоду до кінця місяця, в якому відбулася реєстрація припинення діяльності. Для підприємців, які користувалися загальною системою, звітним періодом вважається календарний рік. Вони повинні сплатити ПДФО та військовий збір на основі поданої звітності протягом десяти днів після її подання [9].

Для ФОП – платників єдиного податку, що припинили свою підприємницьку діяльність, основним звітним періодом є час, протягом якого відповідний податковий орган отримав дані про закриття суб'єкта підприємницької діяльності з Єдиного державного реєстру. Відповідно, для платників єдиного податку першої та другої груп основний звітний період становить календарний рік, і вони подають звітність протягом 60 днів після закінчення звітного року. Для платників третьої групи звітний період складає календарний квартал, і вони зобов'язані подати звіт протягом 40 днів після завершення останнього дня податкового кварталу.

Процедура зняття підприємця з реєстрації як платника ЄСВ відповідає тому порядку, що застосовується для зняття його з обліку в податкових органах ДФС, як описано вище. Проте слід зауважити, що нарахування та стягнення штрафів, пені та заборгованостей за ЄСВ можуть здійснюватися в будь-який час, оскільки для таких фінансових зобов'язань не існує терміну давності [10].

Незважаючи на припинення своєї діяльності як ФОП, підприємець не може ігнорувати зобов'язання, які виникли під час його підприємницької активності. Згідно з главою 50 Цивільного кодексу України та пунктом 14.1.11 Податкового кодексу України, припинення діяльності ФОП (за винятком випадків банкрутства) не служить підставою для анулювання зобов'язань або визнання боргу безнадійним. Таким чином, припинення ФОП не знімає з нього відповідальність за зобов'язаннями, які були набуті в період його підприємницької діяльності.

Це пов'язано з тим, що статус підприємця лише надає фізичній особі право вести підприємницьку діяльність. Незалежно від наявності цього статусу, в договірних відносинах учасником завжди виступає сама фізична особа. Таким чином, навіть після виключення ФОП з Єдиного державного реєстру, зобов'язання за укладеними договорами залишаються чинними, але тепер вони відносяться до фізичної особи, яка раніше виступала як ФОП. Фізична особа продовжує існувати та несе зобов'язання за угодами, які були укладені, що підтверджено постановою Верховного Суду України від 16 серпня 2018 р. у справі № 320/9471/15-ц [11].

Така логічна процедура застосовується до заборгованостей ФОП відносно кредиторів (за товари, які були ними отримані, або ж отримані аванси), а також до заборгованостей дебіторів щодо ФОП (за товари, які ФОП поставив, але які не були оплачені, або аванси, які були перераховані). Аналогічно така логіка відноситься і до ситуацій, що пов'язані із переплатами податків у бюджет, які могли виникати у ФОП, а теж до його податкових боргів. Отже, будь-які переплати податків мають бути повернуті фізичній особі, яка реєструвала ФОП, а борги – стягнуті з фізичної особи, що ліквідувала ФОП.

Щодо податкового зобов'язання цих заборгованостей під час їх повернення, то це потребує окремого детального дослідження. Однак зауважимо, у разі коли фізична особа, яка раніше була зареєстрована як ФОП, отримує кошти від колишніх контрагентів після ліквідації своєї підприємницької діяльності, ці кошти класифікуються як цивільні доходи особи. Отже, на ці доходи належить сплатити податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) та військовий збір, за процедурою надходження доходів звичайного громадянина. У разі визнання таких коштів не цивільними доходами фізичної особи, яка призупинила ФОП, вони можуть не підлягати оподаткуванню. Це пов'язано з тим, що дохід визначається касовим методом, тобто у момент отримання коштів, і якщо до моменту ліквідації ФОП не надійшли кошти, то вони відповідно підприємницьких правил не підлягають оподаткуванню. У Податковому кодексі України (ПКУ) не міститься вимога, що вартість наданих послуг чи відвантажених товарів ФОП, які можуть бути оплачені пізніше, повинна бути включена до оподаткованого доходу ФОП після його ліквідації [12].

Тому, якщо після завершення процедури припинення підприємницької діяльності фізичної особи (ліквідації ФОП) погашається дебіторська заборгованість юридичною особою чи ФОП-боржником, вся сума заборгованості має бути оподаткована ПДФО і військовим збором за загальними правилами, які застосовуються до доходів громадян. Це підтверджено в листі ДПСУ та нормативних звідних [13].

Висновки. Припинення підприємницької діяльності фізичною особою-підприємцем є правовим процесом, що регламентується численними нормативними документами, зокрема Цивільним кодексом України та іншими законодавчими актами. Припинення діяльності може бути ініційоване самим підприємцем або здійснене через примусові обставини, як-от банкрутство.

Процедура добровільного припинення діяльності фізичної особи-підприємця включає декілька етапів, починаючи з подання заяви до державного реєстратора та закінчуючи зняттям з

обліку в податкових органах. Важливим аспектом є те, що припинення діяльності не знімає з підприємця обов'язки виконувати фінансові зобов'язання, які виникли в період його діяльності. Всі податки та інші платежі повинні бути сплачені відповідно до законодавства. Також варто зазначити, що після офіційного припинення діяльності, підприємець може продовжувати отримувати доходи від попередньо укладених договорів, що також підлягають оподаткуванню.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 року № 755-IV. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (Дата звернення: 01.09.2024).
2. Цивільний кодекс України. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (Дата звернення: 01.09.2024).
3. Підприємницьке право: навчальний посібник (2006). За ред. О. В. Старцева. Київ: Істина. 208 с.
4. Щербина В. С. Господарське право: підручник (2013). Київ: Юрінком Інтер. 636 с.
5. Кодекс з питань банкрутства. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (Дата звернення: 01.09.2024).
6. Новохацька М. Ю. (2016) Юридичні аспекти припинення суб'єктів господарювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип. 37. Т. 2. С. 69–73.
7. Які дії необхідно зробити, щоб припинити підприємницьку діяльність? *Taxer*. URL: <https://taxer.ua/uk/kb/yak-zakryty-for> (Дата звернення: 01.09.2024).
8. Припинення діяльності ФОП: процедура і звітність. *GCC*. URL: <https://gc.ua/uk/pripinenij-ne-oznachaye-likvidovaniy-yak-zakriti-for-pravilno/> (Дата звернення: 01.09.2024).
9. Податковий кодекс України. *База даних “Законодавство України” / ВР України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (Дата звернення: 01.09.2024).
10. Як ФОП правильно закрити підприємницьку діяльність. *Офіційний сайт Державної податкової служби України*. URL: <https://zak.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-411057.html> (Дата звернення: 01.09.2024).
11. Постанова Верховного суду України від 16.08.2018 у справі № 320/9471/15-ц. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75945771> (Дата звернення: 01.09.2024).
12. Яким чином оподатковується ПДФО сума дебіторської заборгованості, яка погашається ЮО – боржником ФОП після припинення нею підприємницької діяльності? *Офіційний сайт Головного управління Державної податкової служби у Тернопільській області*. URL: <https://tr.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/410847.html> (Дата звернення: 01.09.2024).
13. Лист ДПСУ від 05.10.2021 № 3711/ІПК/99-00-04-03-03-09. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gpsu/schodo-zastosuvannya-rro-1061640.html> (Дата звернення: 01.09.2024).

REFERENCES

1. *Pro derzhavnu reiestratsiiu yurydychnykh osib, fizychnykh osib – pidpriyemtsiv ta hromadskykh formuva* [The Law of Ukraine “On State Registration of Legal Entities, Individual Entrepreneurs and Public Organizations”]: *Zakon Ukrainy vid 15 travny 2003 roky No 755-IV. Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy” / VR Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (Accessed: 01.09.2024). [In Ukrainian].
2. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy* [Civil Code of Ukraine]. *Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy” / VR Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (Accessed: 01.10.2024). [In Ukrainian].
3. *Pidpriyemnytske pravo: navchalnyi posibnyk* (2006) [Business law: study guide]. Za red. O. V. Startseva. Kyiv: Istyna Publ. 208 p. [In Ukrainian].
4. Shcherbyna V. S. *Hospodarske pravo: pidruchnyk* (2013) [Commercial law: textbook]. Kyiv: Yurinkom Inter Publ. 636 p. [In Ukrainian].
5. *Kodeks z pytan bankrutstva* [Bankruptcy Code]. *Baza danykh “Zakonodavstvo Ukrainy” / VR Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (Accessed: 01.09.2024). [In Ukrainian].
6. Novokhatska M. Yu. (2016) *Yurydychni aspekty prypynennia subiektiv hospodariuvannia* [Legal aspects of termination of business entities]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Vol. 37. 3. 2. P. 69–73. [In Ukrainian].

7. *Yaki дії neobkhdno zrobyty, shchob prypynyty pidpryiemnytsku diialnist?* [What steps should be taken to terminate a business?]. Taxer. Retrieved from: <https://taxer.ua/uk/kb/yak-zakryty-fop> (Accessed: 01.09.2024).

8. *Prypynennia diialnosti FOP: protsedura i zvitnist* [Termination of FOP activity: procedure and reporting]. GCC. Retrieved from: <https://gc.ua/uk/pripinenij-ne-oznachaye-likvidovaniy-yak-zakryty-fop-pravilno/> (Accessed: 01.10.2024). [In Ukrainian].

9. *Podatkovi kodeks Ukrainy* [Tax Code of Ukraine]. *Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy" / VR Ukrainy*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (Accessed: 01.09.2024). [In Ukrainian].

10. *Yak FOP pravylno zakryty pidpryiemnytsku diialnist. Ofitsiyni sait Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy* [How a sole proprietorship can properly close a business]. Retrieved from: <https://zak.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-411057.html> (Accessed: 01.09.2024). [In Ukrainian].

11. *Postanova Verkhovnoho sudu Ukrainy vid 16.08.2018 u spravi* No 320/9471/15-ts [Resolution of the Supreme Court of Ukraine dated August 16, 2018 in case No. 320/9471/15-ts.]. *Yedyni derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/75945771> (Accessed: 01.09.2024). [In Ukrainian].

12. *Yakym chynom opodatkovuietsia PDFO suma debitorskoï zaborhovanosti, yaka pohashaietsia YuO – borzhnykom FOP pislia prypynennia neiu pidpryiemnytskoï diialnosti?* [How is the amount of receivables that is repaid by the debtor of the FOP after the termination of its business activities taxed by the personal income tax?] *Ofitsiyni sait Holovnoho upravlinnia Derzhavnoi podatkovoi sluzhby u Ternopilskii oblasti*. Retrieved from: <https://tr.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/410847.html> (Accessed: 01.09.2024). [In Ukrainian].

13. *Lyst DPSU vid 05.10.2021* No 3711/IPK/99-00-04-03-03-09 [DPSU letter dated 05.10.2021]. Retrieved from: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gpsu/schodo-zastosuvannya-rro-1061640.html> (Accessed: 01.09.2024). [In Ukrainian].

Дата надходження статті: 08.09.2024 р.

Taras HARASYMIV

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Professor of the International
and Criminal Law Department,
Dr. Habil. (Law), Full Professor
taras.z.harasymiv@lpnu.ua
ORCID: 0000-0002-4627-4774

Maria ANTSYFEROVA

Lviv Polytechnic National University,
Educational and Research Institute of Law,
Psychology and Innovative Education,
Student of the Second (Master's)
Level of Higher Education
mariia.antsyferova.mpvprz.2024@lpnu.ua
ORCID: 0009-0003-2265-9877

PROBLEM ASPECTS OF TERMINATION OF BUSINESS ACTIVITIES BY INDIVIDUAL ENTREPRENEURS IN UKRAINE.

Abstract. The article includes the definition and systematization of the main reasons and consequences that encourage entrepreneurs to stop their activities, the analysis of the legislative framework that regulates this process, as well as the development of recommendations for improving legal conditions to minimize the negative consequences of the cessation of activities for business entities and the country's economy in general .

In particular, the issue of termination of business activities of individual entrepreneurs in Ukraine is investigated, emphasizing its relevance due to economic, legislative, social and tax aspects.

The article examines major economic changes, such as globalization and technological development, that force entrepreneurs to adapt or cease operations, affecting the economy and the legal sphere. Analysis of legislation reveals innovations in the regulation of this process and their effectiveness.

Emphasis is placed on understanding and legal aspects of termination of economic activity of an individual entrepreneur, in particular, voluntary and forced termination are distinguished. It is established that most authors describe this process as a complex legal procedure with various legal consequences and discuss the problems of imperfection of legislation in the context of modern trends towards the unification of legal norms.

In addition, the article covers the issue of classification of the grounds for termination of the activity of an individual entrepreneur depending on the will of the owners and the legality of the process, with an emphasis on social and legal realities that shape business practice in Ukraine.

It is concluded that the termination of entrepreneurial activity by a natural person-entrepreneur is a legal process regulated by numerous regulatory documents, in particular the Civil Code of Ukraine and other legislative acts. Termination of activity can be initiated by the entrepreneur himself or due to forced circumstances, such as bankruptcy. This analysis is important for understanding the processes governing the termination of the FOP, and can serve as practical material for lawyers, entrepreneurs, and law students.

Keywords: Civil Code of Ukraine; Economic Code of Ukraine; subjects of economic activity; termination of business entity activity; natural persons-entrepreneurs; liquidation; termination.